

**Національна рада з відновлення України
від наслідків війни**

**Проект Плану відновлення
України**

**Матеріали робочої групи «Захист прав
ветеранів»**

Липень 2022

Зміст

<u>Сфера аналізу (окремої складової) в межах напрямку: “Захист прав ветеранів”</u>	2
Напрямок відновлення країни «Захист прав ветеранів». Цілі та завдання	4
Ціль 1: Забезпечення системи соціальної підтримки ветеранів, яка не лише полегшить їх бойові травми та фінансові втрати, але й допоможе після закінчення служби бути реалізованим у соціально-економічному житті держави	4
Ціль 2: Надання державою можливостей ветеранам безбар’єрно реалізувати свій професійний потенціал для власного розвитку та економічного розвитку держави	6
Поточний стан реалізації програмних документів у обраній сфері аналізу щодо визначеної проблеми	8
Ціль 1. Забезпечення системи соціальної підтримки ветеранів, яка не лише полегшить їх бойові травми та фінансові втрати, але й допоможе після закінчення служби бути реалізованим у соціально-економічному житті держави.	9
Ціль 2 : Надання державою можливостей ветеранам безбар’єрно реалізувати свій професійний потенціал для власного розвитку та економічного розвитку держави	12
Необхідне нормативно-правове забезпечення	14
Список пропонованих загальнонаціональних проектів	17

ПЛАН ВІДНОВЛЕННЯ
Комітет № 6
Група «Захист ветеранів»
Сфера аналізу (окремої складової) в межах напряму: “Захист прав ветеранів”

Мета : Ветерани, завдяки отриманим під час служби навичкам, та позитивної репутації у суспільстві, є стратегічним ресурсом відбудови, розвитку економіки та безпеки України.

1. Державна політика з захисту прав ветеранів через широкомасштабне військове вторгнення РФ до України, повинна знайти відповіді на такі виклики:
  - стрімке зростання кількості ветеранів та сімей загиблих захисників, які потребують соціальної підтримки та виплат;
  - дефіцит фінансових ресурсів для забезпечення всіх виявлених потреб ветеранів, їх сімей та членів сімей загиблих захисників;
  - неможливість спрогнозувати кількість ветеранів, які матимуть право на державну підтримку після завершення війни;
  - прогресування масштабу необхідної соціальної підтримки та адресних потреб у сфері захисту прав ветеранів, зокрема у невідкладній психологічній та медичній допомозі, реабілітації серед військовослужбовців з числа ветеранів, членів сімей загиблих захисників;
  - виявлення численних порушень на місцях при процедурі мобілізації (поверхневий розгляд документів, формальне проходження військово-лікарських комісій), а також відсутність чи неякісне навчання мобілізованих без військового досвіду, що підвищує ризик бути травмованим чи загинути;
  - відсутність дієвих інструментів для переходу від військового до цивільного життя;
  - формування запиту у суспільстві на оновлення визначення поняття «ветеран» та відповідних йому критеріїв, у тому числі, для набуття і реалізації права на соціальний захист
  - потреба у відзначенні внеску цивільних осіб у протидію сучасній загрозі (волонтерів, цивільних розміновувачів, рятувальників тощо), із вирізненням від внеску ветеранів
2. Запит на оновлення ветеранської політики ще не звучав так гостро, як у період активних бойових дій. Передумовами для цього є певна сукупність політичних та суспільних чинників, які демонструють не достатньо злагоджене розуміння сутності ветеранської політики, яка зараз, здебільшого, орієнтується на виплату, а не мотивуючу функцію.
3. Залишається актуальним необхідність політичного узгодження ролі Мінветеранів та розвиток його інституційної спроможності. Відсутність координації Мінветеранів обсягу та переліку соціальних послуг та соціальної підтримки, на які мають право ветерани, члени сім'ї ветерана, відповідно до системи оцінки їх індивідуальних потреб, недосконала взаємодія між ветеранським органом та органами сил безпеки та оборони, що здійснюють соціальний і правовий захист громадян, регіональний розвиток, ускладнює формування нової ветеранської політики та запровадження системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя.

4. Серед іншого, треба враховувати, що багато дійсних військовослужбовців, які боронять країну у війні з РФ, мають одночасно з цим і статус ветерана (учасника бойових дій чи навіть особи з інвалідністю), що викликає потребу удосконалення такої міжвідомчої взаємодії для надання їм соціальної підтримки з урахуванням подвійного статусу. Проблема також полягає в тому, що Мінветеранів не володіє даними, скільки ветеранів продовжує військову службу. Використовуючи цю неузгодженість, має місце політичне маніпулювання очікуваннями ветеранської спільноти шляхом розширення задекларованих соціальних пільг, послуг, преференцій, які фінансово не забезпечені.
5. Є розуміння, що взаємодія з ветеранами за принципом рівного та гідного ставлення без підкреслення вразливості зазначеної категорії громадян, сприятиме підвищенню як поваги до ветеранів у суспільстві, так і їх самоповаги, а також покращенню активної реінтеграції ветерана до мирного життя після завершення військової служби.
6. Ветерани, як правило, є економічно активними людьми, членами громадянського суспільства та лідерами громадської думки, які здатні та прагнуть бути рушіями позитивних змін у державі. Але проявляються розрізнені очікування ветеранів стосовно їх державного забезпечення, нерозуміння та, як наслідок, несприйняття зміни підходів до соціальної підтримки ветеранів.
7. Тому при плануванні змін у ветеранській політиці необхідно враховувати, що ветерани мають загострене почуття гідності, справедливості, а неспроможність самостійно інтегруватися без професійної підтримки в широке суспільне, соціально-економічне життя країни, коли ветеранам комфортніше перебувати серед «своїх», можуть виникнути ризики можливої радикалізації настроїв у ветеранській спільноті, що має належним чином враховуватися.
8. Система державної соціальної підтримки ветеранів має бути оновлена відповідно до потреб сьогоднішніх ветеранів та уніфікована для усіх осіб, які мають право на ветеранський статус. Для цього попередньо необхідно провести всебічне дослідження, аналіз і прогнозування потреб ветеранів, їх сімей та сімей загиблих, які також можуть постійно змінюватись у зв'язку з суспільно-політичною ситуацією в країні. Діюча система соціальної підтримки ветеранів не адаптована під необхідність мотивування її отримувачів до пошуку шляхів самозабезпечення та поступового зниження залежності ветеранів від державної підтримки.
9. Відповідно до статті 17 Конституції України держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей. Конституційний Суд України неодноразово робив висновки, що посилений соціальний захист військовослужбовців відповідає принципам рівності та верховенства права, оскільки військові “виконують конституційно значущі функції; тож держава повинна надавати їм і членам їхніх сімей особливий статус та забезпечувати додаткові гарантії соціального захисту відповідно до частини п'ятої статті 17 Конституції України як під час проходження служби, так і після її закінчення” (рішення КСУ від 6 квітня 2022 року № 1-р(П)/2022). Тобто держава визнає обов'язок посиленого соціального захисту як військовослужбовців, так і ветеранів, та гарантує його виконання. Це пов'язано передусім зі значним ризиком для життя і здоров'я військовослужбовців, які свідомо виконують конституційний обов'язок із захисту суверенітету України, наражаючи себе на небезпеку.

10. Бенефіціарами оновлення засад державної ветеранської політики є не лише ветерани та члени їх сімей, члени сімей загиблих захисників, але загалом усе українське суспільство. Державна ветеранська політика має ґрунтуватися на принципах простоти, зрозумілості, безбар'єрності, поваги до ветерана, висловлення суспільної вдячності за його внесок у захист України, надання механізмів та підтримки для самостійного поліпшення ним свого добробуту у цивільному житті після військової служби.
11. Реформування ветеранської політики з урахуванням стандартів та кращого досвіду держав-членів НАТО, який найбільше відповідає умовам України, зокрема осучаснення підходів до визначення правових статусів ветеранів, їх соціальної підтримки, запровадження системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя та надання послуг задля їх скорішого відновлення та інтеграції у соціально-економічне життя громад, підтвердить гідне ставлення держави до ветеранів. Перехід від пільгового пожиттєвого забезпечення ветеранів до системи мотивацій і самореалізації у цивільному житті після закінчення військової служби за досвідом та стандартами країн НАТО у підсумку матиме позитивний вплив на розвиток громадянського суспільства загалом, посилення економічної та підприємницької спроможності громадян.

Напрямок відновлення країни «Захист прав ветеранів». Цілі та завдання

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Ціль 1: Забезпечення системи соціальної підтримки ветеранів, яка не лише полегшить їх бойові травми та фінансові втрати, але й допоможе після закінчення служби бути реалізованим у соціально-економічному житті держави			
Ціль яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	1) Проведення комплексного огляду системи соціальної підтримки ветеранів, членів сімей загиблих та розроблення “мапи потреб” ветеранів з огляду на пріоритетні потреби різних категорій ветеранів. 2) Розробка засад державної ветеранської політики.	Уніфікація Міністерством у справах ветеранів України усіх державних програм соціальної підтримки ветеранів, сімей загиблих захисників як складова майбутнього Соціального кодексу	Забезпечення прозорості, зрозумілої та зручної у користуванні, мотивуючої системи соціальної підтримки ветеранів
Термін виконання в межах етапу	до 31 грудня 2022 року	2023 –2025 роки	2026 –2032 роки

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Ризики досягнення цілі	Відсутність єдиного координаційного центру з питань ветеранської політики на рівні Уряду та Верховної Ради України. Різне розуміння та спротив у пошуку консенсусу серед органів влади у сферах безпеки, правоохоронної діяльності, ветеранської, соціальної політик.	Відсутність єдиного координаційного центру з питань ветеранської політики на рівні Уряду та Верховної Ради України. Різне розуміння та спротив у пошуку консенсусу серед органів влади у сферах безпеки, правоохоронної діяльності, ветеранської, соціальної політик. Конкуренція за сферу впливу. Боротьба за сфери впливу	Відсутність єдиного координаційного центру з питань ветеранської політики на рівні Уряду та Верховної ради України. Неналагоджена координація Міністерства ветеранів з центральними органами виконавчої влади, що формують державну соціальну, медичну, освітню, економічну політики, а також політики у сфері безпеки і оборони, в інтересах ветеранів.
Вимірюваний показник досягнення цілі	Наявний розроблений проєкт засад ветеранської політики згідно календарного графіку розробки, обговорений і погоджений з ключовими міністерствами (Міноборони, Мінсоцполітики, Мінекономіки, та іншими стейкхолдерами включно з громадськістю) та зареєстрований в парламенті. Кількість звернень, в тому числі на урядові гарячі лінії, з питань надання статусів, медичної та психологічної допомоги	Кількість звернень та скарг ветеранів та/чи членів сімей загиблих щодо складності отримання державних послуг у сфері ветеранських справ. Рівень поінформованості та задоволеності ветеранами та членами сімей загиблих соціальними програми підтримки.	Кількість ветеранів (відповідно до категорій) та членів сімей загиблих, які користуються системою держпідтримки та вважають її ефективною; скорочення кількості органів і установ, які має відвідати ветеран, щоб отримати належне; скорочення (ліквідація) житлової черги; збільшення кількості економічно активного населення завдяки працюючій медичній та психологічній

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	пораненим і звільненим з військової служби, сім'ям загиблих	Нааявний розроблений та прийнятий Соціальний кодекс з окремим розділом щодо особливостей підтримки ветеранів	підтримці, зростання економічних та фінансових показників завдяки активній реінтеграції ветеранів до мирного життя
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Державний бюджет України	Державний бюджет України	Державний бюджет України, місцеве фінансування, донорська підтримка
Зв'язок цілі з іншими напрямками:			
Соціальна політика, Економічна політика та політика зайнятості, Охорона здоров'я, Розвиток системи безпеки і оборони, Освіта і наука, Інформаційна політика, Культура, Євроатлантична інтеграція			
Ціль 2: Надання державою можливостей ветеранам безбар'єрно реалізувати свій професійний потенціал для власного розвитку та економічного розвитку держави			
Ціль, яку необхідно досягти на кожному етапі	Забезпечення оперативного та ефективного реагування на виклики у зв'язку з продовженням активних бойових дій (надання статусів, медична та психологічна допомога пораненим і звільненим з військової служби, сім'ям загиблих)	Розробка та імплементація дорожньої карти системи переходу від військової служби до цивільного життя.	Реалізація умов рівного доступу до державних гарантій і послуг, зокрема завдяки новій системі переходу до цивільного життя, та спеціалізованим цифровим послугам
Термін виконання	грудень, 2022	2023 - 2025	2026 - 2032

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Ризики для досягнення	Брак фінансування. Часові обмеження, які можуть завадити якісному аналізу	Брак фінансування. Відсутність єдиного координаційного центру з питань ветеранської політики на рівні уряду та парламенту. Різне розуміння та спротив у пошуку консенсусу серед органів влади у сферах безпеки, правоохоронної діяльності, ветеранської, соціальної політик.	Брак фінансування. Відсутність єдиного координаційного центру з питань ветеранської політики на рівні уряду та парламенту. Різне розуміння та спротив у пошуку консенсусу серед органів влади у сферах безпеки, правоохоронної діяльності, ветеранської, соціальної політик.
Вимірюваний показник досягнення цілі	Наявний звіт у електронному та паперовому вигляді щодо результатів комплексного огляду системи соціальної підтримки ветеранів, членів сімей загиблих, в тому числі які пов'язані чи впливають на можливості ветеранів у працевлаштуванні, а також потенціалу ветеранів задовольнити потреби економіки визначених для звіту регіонів в контексті їх післявоєнного відновлення. Наявна репрезентативна “мапа потреб” ветеранів та членів сімей загиблих. Презентація звіту на міжвідомчій	Наявна розроблена та погоджена методологія комплексної роботи з військовими (погоджена усіма відповідними відомствами та схвалена урядом) Розроблена та затверджена методика навчання фахівців для роботи за методологією Розроблені та затверджені положення щодо процедур запровадження та розподілу обов'язку (Міноборони, Мінсоцу, Мінвереранів, Мінекономіки та інших)	Наявний діючий у системі “Е-ветеран” цифровий застосунок профорієнтаційного та психометричного тестування військовослужбовців, що дає можливість фахівцям працювати з ветеранською спільнотою. Порівняння фінансових витрат на адміністрування послуг до та після запровадження системи Кількість ветеранів, що мотивовано відійшли від державної допомоги до самоутримання завдяки системі

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	нараді з метою вироблення подальших кроків застосування напрацювань		переходу від військової кар'єри до цивільного життя. Кількість та рівень задоволеності ветеранів, які скористались новою системою переходу до цивільного життя та цифровими рішеннями. Показник рівня безробіття серед ветеранів у кожній громаді та кількості робочих місць, на яких зайняті ветерани, за визначеними професіями
Фінансовий ресурс	Державний бюджет України, донорська підтримка	Державний бюджет України, донорська підтримка	Державний бюджет України, донорська підтримка

1.1. Поточний стан реалізації програмних документів у обраній сфері аналізу щодо визначеної проблеми :

п/п	Назва програмного документу	Поточний стан
	Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179	Реалізується
	Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695	Реалізується
	Стратегія людського розвитку	Реалізується
	Національна стратегія у сфері прав людини	Реалізується

	Стратегія національно-патріотичного виховання	Реалізується
	Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року	Реалізується
	Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери	Реалізується
	Національна молодіжна стратегія до 2030 року	Реалізується
	Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки	Реалізується
	Стратегія комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року	Реалізується
	Стратегія національної безпеки України	Реалізується
	Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки	Реалізується
	Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року	Реалізується
	РНП Україна-НАТО	Реалізується

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 1. Забезпечення системи соціальної підтримки ветеранів, яка не лише полегшить їх бойові травми та фінансові втрати, але й допоможе після закінчення служби бути реалізованим у соціально-економічному житті держави.			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Розробка законодавчих засад формування та реалізації державної ветеранської політики (з урахуванням практик країн, що мають досвід участі у бойових діях); - аналіз діючого законодавства та напрацювання дорожньої карти зміни законодавства щодо засад ветеранської політики з чітким визначенням термінології, статусів, формування державної політики та політики	Грудень 2022	європейська інтеграція, соціальний захист, модернізація та розвиток сфери безпеки та оборони

	<i>місцевого самоврядування, чітке визначення інституцій у формуванні політики, в тому числі ролі громадянського суспільства.</i>		
2	Розробка чітких ознак для кожного зі статусів ветерана	Грудень 2022	розвиток сфери безпеки і оборони, європейська інтеграція
3	Проведено комплексний огляд системи соціального захисту ветеранів на відповідність викликам сьогодення	Грудень 2022	соціальний захист, охорона здоров'я, розвиток сфери безпеки і оборони
4	Проведено аналіз поточного стану потреб ветеранів та ідентифіковано ті, які виникли через участь в бойових та/чи проходженні військової служби і мають бути задоволені	Грудень 2022	захист прав ветеранів війни, соціальний захист
5	Створено робочу групу з кодифікації законодавства у сфері ветеранських справ	Грудень 2022	розвиток сфери безпеки і оборони, соціальний захист
6	Засади формування Української громадянської ідентичності: законодавче врегулювання понять та принципів.	Грудень 2022	розвиток сфери безпеки і оборони, культура та інформаційна політика, освіта та наука
7	Розробка системних заходів національного рівня щодо підтримки суспільної поваги до ветеранів та сімей загиблих: створення онлайн-музею історії Захисників України	Грудень 2022	розвиток сфери безпеки та оборони, культура та інформаційна політика
8	Розроблення комунікаційної стратегії, започаткування циклу діалогів з ветеранською спільнотою щодо зміни законодавства	Грудень 2022	соціальний захист, європейська інтеграція, культура та інформаційна політика, освіта та наука, розвиток сфери безпеки та оборони
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
1	Прийняття законодавчих засад формування та реалізації державної ветеранської політики (з урахуванням практик країн, що мають досвід участі у бойових діях)	лютий 2023	європейська інтеграція, соціальний захист, діджиталізація, розвиток сфери безпеки та оборони
2	Впровадження системи виявлення перманентного аналізу потреб ветеранів та врахування їх при формуванні політики Міністерством у справах ветеранів України	грудень 2023	розвиток системи безпеки та оборони, діджиталізація

3	Створення міжвідомчої робочої групи з уніфікації усіх державних програм соціальної підтримки ветеранів та сімей загиблих	січень 2023	соціальний захист, діджиталізація, розвиток системи безпеки та оборони
4	Уніфікація Мінветеранів усіх державних програм соціальної підтримки ветеранів, сімей загиблих захисників як складова підготовки майбутнього Соціального кодексу відповідно до напрацювань міжвідомчої робочої групи в рамках підготовки Соціального кодексу	грудень 2023	соціальний захист, розвиток сфери безпеки та оборони
5	Розробка та впровадження цифрових сервісів за принципом "єдиного вікна" для ветерана та сімей загиблих	червень 2024	діджиталізація
6	Розроблення рекомендації для органів місцевого самоврядування до підходів виявлення потреб ветеранів та співпраці з ветеранською спільнотою	червень 2024	розвиток регіонів, повернення громадян, культура та інформаційна політика
4	<p>Впровадження розроблених заходів щодо підтримки поваги суспільства до ветеранів, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - популяризація образу захисника і захисниці України шляхом створення та поширення документальних фільмів, соціальних роликів, ІТ-контенту (ігри, навчальні програми), виготовлення поліграфічних матеріалів (комікси, плакати, банери, буклети), підтримки ветеранської літератури та ветеранського мистецтва, організації таборів, зборів, фестивалів та інших заходів національно-патріотичного (військово-патріотичного) спрямування; - створення віртуального музею ідентичності ветерана війни; - впровадження загальнодержавного проєкту «Місце шани та вдячності». - створення Національного військового меморіального кладовища; - створення інтерактивної карти пам'ятників та меморіальних дошок на честь загиблих захисників України; - створення «Книги геройських вчинків». 	грудень 2025	діджиталізація, культура та інформаційна політика, освіта і наука

Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року			
1	Оцінка якості та зручності цифрових сервісів, поширення онлайн-доступу до пільг/послуг/преференцій на всю систему соціальної підтримки ветеранів та членів сімей загиблих	лютий 2026	діджиталізація
2	Оцінка відповідності державної ветеранської політики потребам ветеранів	грудень 2026	соціальний захист, модернізація та розвиток сфери безпеки та оборони
3	Розроблення змін до законодавства для оновлення системи спеціального пенсійного забезпечення, з урахуванням змін до пенсійного та соціального страхування в рамках реформи системи соціального захисту населення	січень 2030	соціальний захист, діджиталізація, функціонування фінансової системи, її реформування та розвитку
п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 2 : Надання державою можливостей ветеранам безбар'єрно реалізувати свій професійний потенціал для власного розвитку та економічного розвитку держави			
Етап 1: грудень 2022 року			
1	Розроблення механізму збору та ідентифікації потреб ветеранів, які виникли у зв'язку з бойовим досвідом чи проходженням військової служби (під час служби, після звільнення та протягом життя)	вересень 2022	соціальний захист, діджиталізація, модернізація та розвиток сфери безпеки та оборони
2	Впровадження стандартів психологічних (та за потреби - інших) послуг ветеранам та членам сімей загиблих <i>(розроблено Стандарти або рекомендації для підвищення кваліфікації фахівців, які надають послуги ветеранам, їхнім родинам).</i>	грудень 2022	охорона здоров'я
3.	Розробка дорожньої карти системи переходу від військової служби до цивільного життя	грудень 2022	модернізація та розвиток сфери безпеки і оборони
Етап 2: 2023 - 2025 роки			

1.	Розроблення механізму доступної та індивідуалізованої підтримки у сфері освіти	Грудень 2024	економічна політика, соціальний захист, освіта і наука
2.	Впровадження в національне законодавство системи переходу від військової кар'єри до цивільної, впровадження системи кар'єрного консультування	Грудень 2025	модернізація та розвиток сфери безпеки і оборони
	Здійснення аналізу першочергових потреб ветеранів у сфері зайнятості/підприємництва та освіти, а також потреб держави у фахівцях для відбудови з урахуванням потреб національної економіки, економічних профілей громад та потреб приватного бізнесу	Грудень 2023	аудит збитків, понесених внаслідок війни, економічна політика, розвиток регіонів, відновлення та розбудови інфраструктури
3.	Діджиталізація послуг спеціалізованого кар'єрного радника служби зайнятості для ветеранів, онлайн-кабінет за принципом "єдиного вікна"	Грудень 2025	економічна політика, соціальний захист, діджиталізація
4.	Міжсекторальне розроблення та впровадження державної підтримки ветеранського бізнесу та зайнятості з ветеранів	Грудень 2025	економічна політика, фінансова політика, антикорупційна політика,
5.	Міжсекторальне розроблення та впровадження системи державної підтримки в освітній сфері для ветеранів (допомога з підготовкою до іспитів, кредити на навчання, окремі квоти, пільги на профтехнавчання, можливо, мистецькі школи тощо)	Грудень 2025	освіта і наука, молодь і спорт
6.	Розроблення пакету медичних гарантій для ветеранів залежно від їхніх потреб відповідно до вимог медичної реформи (пріоритет - забезпечення активної реабілітації ветерана).	Грудень 2023	охорона здоров'я
Етап 3: 2026 - 2032			
1	Впровадження системи міжсекторальної взаємодії державних органів, органів місцевого самоврядування, із залученням недержавних ініціатив щодо сприяння зайнятості ветеранів, підтримки ветеранських підприємницьких ініціатив з урахуванням унікального бойового досвіду ветеранів чи досвіду військової служби	Грудень 2028	Економічна політика, регіональний розвиток, повернення громадян

2	Розроблення додаткового пакету медичних гарантій для ветеранів в рамках медичної реформи з огляду на отримані бойові травми	Грудень 2028	охорона здоров'я
---	---	--------------	------------------

Необхідне нормативно-правове забезпечення

п/п	Назва НПА до завдання № з підпункту 2.3	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
1	Проект Закону України про основні засади державної ветеранської політики та захист прав ветеранів	Новий адаптований проект щодо основних засад державної ветеранської політики з сучасною термінологією, оновленою системою підтримки ветеранів відповідно до індивідуалізованих потреб	Мінветеранів МО Мінфін Мінсоцполітики МОЗ	2022	2023
2	Проект змін до Закону України про військовий обов'язок і військову службу	Визначення системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя системи переходу, місця та ролі кожного ЦОВВ у цій системі, напрацювання плану заходу щодо формування та реалізації політики переходу	Мінветеранів МО МВС Мінсоц МОЗ	2023	2024
3.	Проект Закону України про відзначення внеску цивільних осіб у захист незалежності України	Норми щодо соцзахисту волонтерів, працівників критичної інфраструктури, цивільних розміновувачів тощо, які були долучені до захисту України, проте не мають статусу військовослужбовців	Мінветеранів, Мінрегіон, Мінреінтеграції	2022	2023

4.	Проект Закону України про соціальний і правовий захист і підтримку військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей	розширення підтримки членів сімей ветеранів (особливо з числа тих, які потрапили у складні життєві обставини, членів сімей полонених, багатодітні тощо) + закріплення вимог щодо системи переходу від військового до цивільного життя	Мінветеранів, Міноборони, МВС, Мінреінтеграції, Мінсоцполітики	2022	2023
6.	Проект внесення зміни до Житлового кодексу	Системне оновлення відповідно до індивідуалізованих потреб ветеранів, які є власниками зруйнованого житла	Мінрегіон, Мінреінтеграції, Мінветеранів, інші	2023	2025
7.	Проект Закону України про внесення змін до Закону України про зайнятість населення та інших Законів України в частині захисту соціально-економічних прав ветеранів	Оновлення гарантій у сфері праці, зайнятості та активних програм зайнятості для ветеранів, розвитку ветеранського підприємництва	Мінветеранів, Мінекономіки, Мінсоцполітики, Мінфін	2023	2024
8.	Проект Закону України про внесення змін до Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про фахову передвищу освіту"	Оновлення підтримки ветеранів у сфері навчання та професійного розвитку	Міносвіти, Мінветеранів	2024	2024
9	Проект Закону України про внесення змін до Законів України "Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я", "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні"	Комплекс сприяння активній реабілітації ветерана	МОЗ, Мінветеранів, Мінсоцполітики	2023	2024
10	Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про	Для розвитку ветеранських кооперативів	Мінветеранів, Мінекономіки	2024	2025

	кооперацію"				
12	Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадські об'єднання"	Для закріплення державної підтримки ветеранським ГО відповідно до їх активності	Мінветеранів, Мін'юст	2023	2024
13	Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про фермерське господарство"	Для удосконалення держпідтримки ветеранського агробізнесу	Мінвет, Мінагрополітики	2023	2024
15	Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про психічне здоров'я, психологічну допомогу і реабілітацію"	Для забезпечення комплексної психологічної реабілітації ветеранів та їхніх ЧС	МОЗ, Мінветеранів	2022	2024

Список пропонованих загальнонаціональних проектів

Опис проекту	Обґрунтування	Критерії/	Головний відповідальний орган державної влади	Орієнтовна потреба у фінансуванні	Пропоновані джерела фінансування	Нормативно-правове забезпечення	Суміжна сфера регулювання права ЄС
		показники виконання пропозиції (кількісні або якісні)		(млн. грн)			
Всеукраїнське дослідження потреб ветеранів. Ціль: сформувати підґрунтя для оновлення законодавства у сфері підтримки ветеранів, забезпечити комунікацію із суспільством щодо ініціатив у сфері оновлення галузі	Розроблення законодавчих ініціатив на базі актуального та релевантного дослідження забезпечить відповідність системи державної підтримки очікуванням ветеранів та суспільну підтримку ініційованих змін.	Опитано орієнтовно 65% відсотків сучасних ветеранів пропорційно за категоріями (УБД, особа з інвалідністю, ЧСЗ) з різних областей та населених пунктів – міст, ОТГ тощо.	Мінветеранів	5 млн грн	грантове фінансування (ЮСЕЙД, Європейський фонд підтримки демократії тощо).	не потребує додаткового	Соціальна політика
Готовність ветерана війни до мирного життя як складової системи переходу від військової служби до цивільного життя	Забезпечення людиноцентричного підходу під час провадження дієвої профорієнтаційної роботи, перепідготовки, підвищення кваліфікації, підтвердження професійної кваліфікації; інтеграція освітньо-професійних рівнів загальновійськових спеціальностей із цивільними; створення сприятливих умови для самозайнятості; проведення соціально-психологічного та правового супроводу.	Кількість прийнятих нормативно-правових актів. Кількість створених центрів ветеранського розвитку. Кількість наданих послуг	Мінветеранів	90,9 млн грн 28,8 млн грн 22,2 млн грн	кошти державного бюджету кошти місцевого бюджету кошти МТД		Відповідно до Угоди про Асоціацію, Україна та ЄС визнають "повну та ефективну зайнятість та гідну працю для всіх як ключові елементи для торгівлі в контексті глобалізації".

<p>Скорочення житлової черги серед ветеранів та членів сімей загиблих</p>	<p>Більше ніж 27 тис. осіб з числа осіб, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України реалізують право на житло (<i>набуття житла у власність</i>) на умовах довгострокового пільгового іпотечного кредитування (3%) або фінансового лізингу</p>		<p>Мінветеранів, Мінрегіон</p>		<p>Кошти міжнародних організацій, зокрема МБРР, ЄБРР, ЄІБ, KfW (Кредитної Установи для Відбудови) тощо</p>	<p>Указ Президента України № 466 від 11.09.2021 "Про деякі заходи щодо соціального захисту ветеранів війни, сімей загиблих, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність"</p>	<p>Соціальна політика</p>
<p>Трансформація мережі госпіталів ветеранів війни у сучасні реабілітаційні центри з метою забезпечення належного рівня та обсягу реабілітаційної допомоги в рамках маршруту ветерана в трирівневій системі реабілітації</p>	<p>Особлива повага народу України до захисників України та увага до забезпечення їх соціальними та медичними послугами, що відображено в Указі Президента України № 532/2021 "Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни" від 13 жовтня 2021 року та законодавстві України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наявність по всій Україні мережі госпіталів ветеранів війни, які готові надавати реабілітаційну допомогу, проте потребують модернізації та розвитку спроможностей, щоб відповідати стандартам надання послуг доказової реабілітації та соціальним потребам ветеранів <p>Трирівнева система надання</p>	<p>1. Здійснено аналіз спроможностей ветеранських госпіталів (обладнання, штат, доступність, кількість ліжок, кількість послуг які надаються, віддаленість від обласного центру) 2. Обрано заклади для трансформації і включення до створюваної мережі 3.</p>	<p>Мінветеранів, МОЗ</p>		<p>МТД, бюджетні кошти</p>	<p>Указ Президента України № 532/2021 "Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни" від 13 жовтня 2021 року та законодавстві України</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗУ "Про реабілітацію у сфері" 	<p>Відповідає принципу, закріпленому в Угоді про Асоціацію, «охорона здоров'я у всіх політиках держави».</p>

	<p>реабілітаційної допомоги ветерану передбачатиме:</p> <p>1 й рівень - реабілітація в гострому періоді - отримання реабілітаційної допомоги ветерану в рамках ПМГ в багатопрофільному закладі охорони здоров'я цивільної системи охорони здоров'я (або ЗОЗів у підпорядкуванні КМС ЗСУ на період перебування особи у складі сил оборони і сил безпеки). Форма: лише стаціонар</p> <p>2 й рівень - реабілітація в післягострому періоді - отримання реабілітаційної допомоги ветерану в рамках ПМГ в: - багатопрофільному закладі охорони здоров'я цивільної системи охорони здоров'я - ветеранському реабілітаційному центрі, центральному або обласному Форма: стаціонарна, амбулаторна форма</p> <p>3 й рівень - реабілітація в довгостроковому реабілітаційному періоді - отримання реабілітаційної допомоги ветерану в рамках ПМГ та інших програм: - багатопрофільному закладі охорони здоров'я цивільної системи охорони здоров'я - ветеранському реабілітаційному центрі Форма: стаціонарна, амбулаторна форма, в т.ч. домашня реабілітація та</p>	<p>Визначено заклади для національного та регіонального рівня в рамках маршруту ветерана</p> <p>4. Залучено ресурси МТД для трансформації закладів (ремонт, обладнання, навчання персоналу)</p> <p>5. Удосконалено реабілітаційні пакети ПМГ та розроблено додаткові реабілітаційні пакети В закладах проведено ремонт, закуплено обладнання, підібрано та навчено персонал</p>				<p>охорони здоров'я”</p>	
--	--	---	--	--	--	--------------------------	--

	<p>реабілітація в громаді</p> <p>В рамках такої моделі пропонується:</p> <p>1. Центральний реабілітаційний центр для ветеранів - модельний центр (center of excellence) - заклад для надання високоспеціалізованої реабілітаційної допомоги в післягострому та довгостроковому реабілітаційному періоді, аналітично-навчальний центр та центр спрямування та ведення тяжких пацієнтів на регіональному рівні.</p> <p>2. Регіональні/обласні реабілітаційні центри для ветеранів - для надання реабілітаційної допомоги в післягострому та довгостроковому реабілітаційному періоді, в тому числі у громадах та в домашніх умовах шляхом функціонування виїзних команд.</p> <p>Інфраструктурою для такої моделі пропонується використати наявну мережу госпіталів ветеранів війни, санаторно-курортних закладів</p> <p>Зазначена модель дозволить забезпечити надання реабілітаційної допомоги ветерану у всіх реабілітаційних періодах та на всіх рівнях надання реабілітаційної допомоги - що дозволить сформувати комплексних і зрозумілий маршрут пацієнта, в якому реабілітаційні послуги в рамках ПМГ інтегровані та доповнені реабілітаційними послугами в рамках інших бюджет</p>						
--	--	--	--	--	--	--	--

	програм та функціонують на національному, регіональному та на рівні громади						
Створення Національного військового меморіального кладовища - це створення місця, де на державному рівні буде віддаватися остання шана загиблим (померлим) захисникам та захисницям України. На Національному військового меморіальному кладовищі буде здійснюватися поховання з військовими почестями загиблих (померлих) захисників та захисниць України з дотриманням усіх вимог військового поховального ритуалу та відповідно до порядку проведення поховання на території Національного військового	Створено Національне військове меморіальне кладовище; Здійснюються поховання загиблих (померлих) захисників та захисниць України на території Національного військового меморіального кладовища;	Створено ДУ, розроблена документація, створено кладовище	Мінветеранів	96 млн.грн	Кошти державного бюджету; Кошти міжнародної технічної допомоги;	Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо Національного військового меморіального кладовища”	Соціальна політика

<p> меморіального кладовища. Також, на території Національного військового меморіального кладовища буде встановлюватися єдиного зразку надмогильні споруди та меморіальні таблички, що створить уніфікований підхід до процесу встановлення надмогильних споруд на могилах загиблим (померлим) захисникам та захисницям України. Так, створення Національного військового меморіального кладовища матиме позитивний вплив щодо: - створення єдиного підходу на державному рівні до процесу вшанування та увічнення пам'яті загиблих (померлих) </p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>захисників та захисниць України; - створення нових традицій українського суспільства гідного вшанування пам'яті загиблих (померлих) захисників та захисниць України; - дотримання військового поховального ритуалу під час поховання загиблих (померлих) захисників та захисниць України; - підтримки родин загиблих (померлих) захисників та захисниць України</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>Розбудова системи регіональної реалізації ветеранської політики шляхом утворення мережі сучасних сервісних офісів у справах ветеранів</p>	<p>Реалізація даного проекту забезпечить досягнення цілі I та II в частині забезпечення реалізації гарантій та сервісів, які будуть передбачені державою для ветеранів війни. Чисельність осіб, яким буде встановлено такий статус збільшиться щонайменше у два рази, і вони всі потребуватимуть отримання таких державних гарантій та сервісів. Відтак створення мережі сервісних центрів (офісів) для ветеранів війни, членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України вкрай необхідне, оскільки вони повинні відчувати від держави підтримку, захист та піклування. Мережа сервісних центрів (офісів) надасть можливість реалізовувати надані державою гарантії та сервіси (послуги), запровадити перехід від військової кар'єри до цивільного життя, надаватимуть послуги, надаватимуть послуги інформаційного характеру (call-центр (менеджер для ветеранів), лінія підтримки тощо). А також матиме зону для проведення коворкінгу, зокрема місце, де ветеран із сім'єю відчуватиме себе затишно та комфортно. Слід зазначити, що це єдиний орган, в якому буде зосереджена вся інформація про ветеранську політику як на державному, так і на регіональному рівнях. Взаємодія таких офісів з</p>	<p>Кількість утворених сервісних офісів, які повноцінно функціонують та реалізують ветеранську політику на регіональному рівні</p>	<p>Мінветеранів</p>	<p>350 млн грн (тільки на утворення: проведення ремонту приміщення, закупка офісних меблів, комп'ютерної техніки, обладнання тощо) <i>За кошти Держбюджету та міжнародної технічної допомоги</i> подальше фінансування за рахунок коштів передбачених у Державному бюджеті на утримання територіальних органів Мінветеранів, а також за рахунок передачі не менш як 20 відсотків</p>	<p>Фінансування Держбюджету, міжнародна технічна допомога</p>	<p>Розроблення Закону України "Про основні засади державної ветеранської політики" щодо визначення сервісних центрів (офісів) для ветеранів війни, розпорядження щодо їх утворення, розроблення положення про них, внесення змін до положення про Мінветеранів</p>	<p>Відповідно до Угоди про Асоціацію, Україна та ЄС визнають "повну та ефективну зайнятість та гідну працю для всіх як ключові елементи для торгівлі в контексті глобалізації".</p>
---	--	--	---------------------	--	---	--	---

	територіальними громадами розглядається через спеціаліста (менеджера зокрема соціального) у справах ветеранів, ЦНАПи та виконавчі органи місцевого самоврядування, які інтегровані з інформаційною системою Мінветеранів.			граничної чисельності працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення облдержадміністрацій			
Створення системи центрів ветеранського розвитку на базі закладів освіти	Створення системи центрів ветеранського розвитку на базі закладів освіти - дозволить надавати якісні інформаційно-консультаційні послуги із соціально-психологічної, правової та професійної допомоги ветеранам війни та членам їх сімей, спрямовані на професійну підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації, кінцевим результатом якої є працевлаштування або реалізація власних підприємницьких проєктів. Під час реалізації проєкту пропонується стандартизувати підходи роботи з ветеранами війни шляхом провадження інституту кар'єрного зростання. Зазначене передбачає проєктне (пілотне) створення 25 регіональних центрів кар'єрного зростання, до складу яких має входити кар'єрний радник, соціальний педагог, психолог, юрист. Реалізація першого пілотного проєкту запланована в м. Вінниця, на базі	Створено систему центрів ветеранського розвитку на базі закладів освіти; Запроваджена система супроводу ветеранів війни та членів їх сімей протягом року після звільнення, з подальшим перезапуском складових їх професійної адаптації. Що сприятиме підвищенню задоволення освітніх потреб ветеранів війни та членів їх сімей, підвищенню їх	Мінветеранів	66,5 млн гривень (що включає заробітну плату надавачів послуг, оренда приміщень, комунальні платежі, придбання матеріалів, обладнання та техніки)	Кошти державного та місцевих бюджетів; Кошти міжнародної технічної допомоги	не потребує додаткового	Соціальна політика

	Вінницького Національного технічного університету. Далі буде впроваджуватись поетапно в кожному регіоні України.	рівня конкурентоспроможності на ринку праці та сприянню підприємницьким ініціативам					
--	---	---	--	--	--	--	--